Funded by
the European Union

EU4Environment
Green Economy in Eastern Partner Countries

Հայաստանում ՌԷԳ-ի գործնական կիրառման վերաբերյալ ուսումնական սեմինար 2
(գնահատում, հետեւանքների մեղմացում, ՌԷԳ արդյունքների արձանագրում, մոնիթորինգ եւ ՌԷԳ-ի տեխնիկական առաջադրանքի մշակում)

Օրակարգ

23 - 24 նոյեմբերի 2023 թ.

1- Ին օր՝ 10.00 – 17.20
2- րդ օր՝ 09.30 – 13.40

«DoubleTree by Hilton Yerevan City Centre» հյուրանոց, «Milano» սրահ
Գրիգոր Լուսավորչի փող., 4/2
Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան

Action implemented by:

OECD BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES | UNECE | UN environment programme | UNIDO | THE WORLD BANK IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Հայաստանում ՌԷԳ-ի գործնական կիրառման վերաբերյալ ուսումնական սեմինար 2 (գնահատում, հետեւանքների մեղմացում, ՌԷԳ արդյունքների արձանագրում, մոնիթորինգ եւ ՌԷԳ-ի տեխնիկական առաջադրանքի մշակում)

23-24 նոյեմբերի 2023 թ.
«DoubleTree by Hilton Yerevan City Centre» հյուրանոց

Ընդհանուր տեղեկություններ

ՄԱԿ-ի Եվրոպական տնտեսական հանձնաժողովը (ՄԱԿ ԵՏՀ), ի դեմս «Անդրսահմանային համատեքստում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման մասին» կոնվենցիայի (Էսպոյի կոնվենցիա) և ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման արձանագրության (ՌԷԳ արձանագրություն) քարտուղարության, տրամադրում է տեխնիկական խորհրդատվություն և աջակցություն ցուցաբերում Հայաստանին ՌԷԳ արձանագրության համաձայն ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման համակարգի (ՌԷԳ) զարգացման գործում: Աջակցությունը ներառում է Եվրոպական միության կողմից ֆինանսավորվող «Եվրոպական միությունը հանուն շրջակա միջավայրի» (EU4Environment) ծրագրի (2019 - 2024թթ.) շրջանակներում ՌԷԳ-ի վերաբերյալ երկու ուսումնական սեմինարների անցկացումը:

2-ին ուսումնական սեմինարն անցկացվում է 2023 թվականի հոկտեմբերի 30-31-ը կայացած 1-ին ուսումնական սեմինարի հիման վրա և ուղղված է շահագրգիռ կողմերի իրազեկվածության բարձրացմանն ու կարողությունների զարգացմանը ՌԷԳ-ի այնպիսի առանցքային տարրերի վերաբերյալ, ինչպիսիք են՝ ռազմավարական և նպատակային վերլուծությունը, հետևանքների գնահատումը, հետևանքների մեղմացման միջոցառումների և մշտադիտարկման վերաբերյալ առաջարկությունների մշակումը, ՌԷԳ-ի հաշվետվությունների որակի ստուգումը, ռազմավարական պլանավորման փաստաթղթում և դրա հաստատման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս ՌԷԳ-ի առաջարկությունների ներառումը: Սեմինարը կազմակերպում է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարությունը՝ ՄԱԿ-ի Եվրոպական տնտեսական հանձնաժողովի (ՄԱԿ ԵՏՀ) հետ համագործակցությամբ՝ ՌԷԳ-ի հարցերով ՄԱԿ-ի ԵՏՀ միջազգային և ազգային խորհրդատուների աջակցությամբ:

Ուսումնական սեմինարի նպատակները, ակնկալվող արդյունքները եւ վերջնարդյունքները

- Հայաստանում շահագրգիռ կողմերի իրազեկվածության բարձրացում և կարողությունների զարգացում ՌԷԳ-ում կիրառվող վերլուծական մոտեցումների, մեղմացման միջոցառումների և մշտադիտարկման վերաբերյալ առաջարկությունների մշակման, ՌԷԳ հաշվետվությունների որակի ստուգման, ռազմավարական պլանավորման փաստաթղթում և որոշումներ կայացնելիս ՌԷԳ-ի առաջարկությունների ներառման, ինչպես նաև ՌԷԳ-ի իրականացման տեխնիկական առաջադրանքի մշակման ժամանակ անհրաժեշտ հարցերի ներառման վերաբերյալ.
- ՌԷԳ գործընթացի հետ կապված Հայաստանում ոլորտային պլանավորման մարմինների, որոշումներ կայացնողների, տեղական ինքնակառավարման

մարմինների և այլ շահագրգիռ կողմերի իրազեկվածության բարձրացում և կարողությունների զարգացում՝ համաձայն.

- ՌԷԳ-ի վերաբերյալ փոփոխված ազգային օրենսդրության,
- «Անդրսահմանային համատեքստում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման մասին» կոնվենցիայի (Էսպոյի կոնվենցիա) ՌԷԳ արձանագրության և ՌԷԳ-ի վերաբերյալ ԵՄ-ի թիվ 2001/42/EC դիրեկտիվի:

- գործնական վարժությունների միջոցով զարգացնել ուսումնական սեմինարի մասնակիցների՝ ՌԷԳ գործընթացում որակի գնահատում և վերլուծություն իրականացնելու կարողությունները:

Մասնակիցներ

Սեմինարին կմասնակցի ոլորտային նախարարությունների, շրջակա միջավայրի նախարարության մասնագիտացված ստորաբաժանումների, առողջապահության նախարարության, տարածքային պլանավորման մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և քաղաքացիական հասարակության թվով մինչև 35 ներկայացուցիչ:

Գործնական տեղեկատվություն

Սեմինարի աշխատանքային լեզուներն են լինելու հայերենը և ռուսերենը՝ համաժամանակյա թարգմանության ապահովմամբ:

«EU4Environment»-ի («ԵՄ-ն հանուն շրջակա միջավայրի») մասին

«Եվրոպական միությունը հանուն շրջակա միջավայրի» (EU4Environment – Green Economy) ծրագիրն օգնում է Արևելյան գործընկերության երկրներին պահպանել իրենց բնական կապիտալը և բարձրացնել բնակչության էկոլոգիական բարեկեցությունը՝ աջակցելով շրջակա միջավայրի պահպանությանն ուղղված միջոցառումներին, ցուցադրելով և բացելով ավելի «կանաչ» աճի հնարավորություններ, ինչպես նաև ստեղծելով բնապահպանական ռիսկերի և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության առավել արդյունավետ կառավարման մեխանիզմներ:

Ծրագիրը ֆինանսավորվում է Եվրոպական միության կողմից և իրականացվում հինգ գործընկեր կազմակերպությունների կողմից՝ ՏՀԶԿ, ՄԱԿ ԵՏՀ, ՄԱՇՄԾ, ՄԱԿ ԱԶԿ և Համաշխարհային բանկ, 2019-2024թթ. ընթացքում, բյուջեն կազմում է 20 մլն. եվրո:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել EU4Environment@oecd.org:

Առավել մանրամասն տեղեկություններ կարելի է ստանալ մեր կայքում՝ www.eu4environment.org.

ՄԱԿ-ի ԵՏՀ-ի կողմից իրականցվող ՌԷԳ և Անդրսահմանային ՇՄԱԳ գործունեության վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել հետևյալ հասցեով՝ leonid.kalashnyk@un.org

ՕՐԱԿԱՐԳ

ՕՐ 1. 23-ը նոյեմբերի

Ժամ	Անվանում
9:30 - 10:00	**Մասնակիցների գրանցում**
10:00 - 10:15	**Ուսումնական սեմինարի բացում եւ մասնակիցների ողջունում** *Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարության ներկայացուցիչ (անունը ճշտվում է)*
10:15 - 10:25	**Սեմինարի նպատակների եւ օրակարգի ներկայացում** *Դր. Մայա Գաչեչալիձե-Բոժեսկու, ՄԱԿ-ի ԵՏՀ-ի ՌԷԳ հարցերով միջազգային խորհրդատու*
10:25 - 10:35	**Մասնակիցների ներկայացում եւ նրանց ակնկալիքների հստակեցում** *ՄԱԿ-ի ԵՏՀ-ի ՌԷԳ հարցերով ազգային խորհրդատու՝ տկն. Ազգանուշ Դռնոյանի և դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկուի գլխավորությամբ*
10:35 - 11:15	**Վերլուծություններ ՌԷԳ-ի շրջանակներում. ռազմավարական վերլուծություն, նպատակային վերլուծություն, հետեւանքների գնահատում, այլընտրանքային տարբերակների վերհանում եւ ուսումնասիրում. մաս I** *Դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու* *Ներկայացում և քննարկում*
11:15 - 11:30	**Սուրճի ընդմիջում**
11:30 - 12:20	**Վարժություն 1. Ռազմավարական վերլուծություն եւ նպատակային վերլուծություն ՌԷԳ-ի շրջանակներում՝ Հայաստանում թափոնների կառավարման պլանի ՌԷԳ-ի օրինակի հիման վրա** ○ առաջադրանքի պարզաբանում ○ աշխատանք զույգերով/խմբերով ○ արդյունքների ներկայացում *Խորհրդատվություն՝ դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու և տկն. Ազգանուշ Դռնոյան*
12:20 - 13:10	**Վերլուծություններ ՌԷԳ-ի շրջանակներում. ռազմավարական վերլուծություն, նպատակային վերլուծություն, հետեւանքների գնահատում, այլընտրանքային տարբերակների վերհանում եւ ուսումնասիրում. մաս II** *Դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու* *Ներկայացում և քննարկում*
13:10 - 14:00	**Վարժություն 2. Հնարավո՞ր է արդյոք ընդլայնել հետեւանքների գնահատման աղյուսակը** ○ առաջադրանքի պարզաբանում ○ աշխատանք խմբով ○ արդյունքների ներկայացում *Խորհրդատվություն՝ դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու և տկն. Ազգանուշ Դռնոյան*
14:00 - 15:00	**Ճաշի ընդմիջում**
15:00 - 15:50	**ՌԷԳ գործընթացում հետեւանքների մեղմացում** *Դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու* *Ներկայացում և քննարկում*
15:50 - 16:05	**Սուրճի ընդմիջում**
16:05 - 17:00	**Մոնիթորինգ ՌԷԳ գործընթացում** *Դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու* *Ներկայացում և քննարկում*
17:00 - 17:20	**Արդյունքների ամփոփում եւ 2-րդ օրվա օրակարգի ներկայացում**

ՕՐ 2. 24-ը նոյեմբերի

Ժամ	Անվանում
9:30 - 10:00	**Առաջին օրվա ամփոփում. Մասնակիցների արձագանքները եւ երկրորդ օրվանից նրանց ակնկալիքները** *Դասընթացավարներ՝ տկն. Ազգանուշ Դոնոյան և դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու*
10:00 - 10:20	**ՌԷԳ հաշվետվության պատրաստում. Ազգային պահանջներ** *տկն. Ազգանուշ Դոնոյան* *Ներկայացում և քննարկում*
10:20 - 10:50	**ՌԷԳ-ի վերաբերյալ զեկույցի պատրաստում. ՌԷԳ-ի վերաբերյալ արձանագրություն եւ առաջատար փորձը** *Դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու* *Ներկայացում և քննարկում*
10:50 - 11:20	**Որակի վերահսկում/որակի ապահովում ՌԷԳ գործընթացում** *Դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու* *Ներկայացում և քննարկում*
11:20 - 11:40	**Սուրճի ընդմիջում**
11:40 - 12:10	**ՌԷԳ հաշվետվության պետական բնապահպանական փորձաքննություն. ազգային պահանջներ** *տկն. Ազգանուշ Դոնոյան* *Ներկայացում և քննարկում*
11:30 - 12:20	**Վարժություն 3. ՌԷԳ գործընթացում որակի գնահատման չափանիշների կիրառումը** ○ առաջադրանքի պարզաբանում ○ աշխատանք զույգերով/խմբերով ○ արդյունքների ներկայացում *Խորհրդատվություն՝ դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու և տկն. Ազգանուշ Դոնոյան*
12:20 - 12:50	**ՌԷԳ արդյունքների ներառումը պլանավորման փաստաթղթերում եւ դրանց հետ կապված համապատասխան որոշումների կայացման գործընթացներում. ազգային եւ միջազգային պահանջներն ու փորձը** *տկն. Ազգանուշ Դոնոյան* *Դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու* *Ներկայացում և քննարկում*
12:50 - 13:20	**Ի՞նչ պետք է հաշվի առնեն պլանավորման մարմինները ՌԷԳ-ի իրականացման համար տեխնիկական առաջադրանք կազմելիս. գործնական նկատառումներ** *Դր. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու* *Ներկայացում և քննարկում*
13:20 - 13:40	**Եզրափակիչ դիտողություններ, մասնակիցների արձագանքները եւ սեմինարի փակում**
13:40 - 14:40	**Ճաշի ընդմիջում**